

W listopadzie kontynuujemy wywiady z konsultantami wojewódzkimi w dziedzinie kardiologii – w tym miesiącu przedostatnia porcja. W rubryce znajdują Państwo rozmowy z prof. Stefanem Grajkiem z województwa lubuskiego, prof. Marianną Janion z województwa świętokrzyskiego i prof. Grzegorzem Raczakiem z województwa pomorskiego. Przypominamy, że o kolejności publikacji wywiadów decydowała kolejność odpowiadania przez konsultantów na prośbę o udzielenie wywiadu. Wszystkie wywiady przeprowadził sekretarz rady naukowej naszego pisma – prof. Krzysztof J. Filipiak

Redakcja

Wywiad z prof. dr. hab. n. med. Stefanem Grajkiem

prof. dr. hab. n. med.
Stefan Grajek
konsultant wojewódzki
w dziedzinie kardiologii –
województwo lubuskie
Kierownik I Katedry
i Kliniki Kardiologii
Uniwersytetu Medycznego
im. K. Marcinkowskiego
w Poznaniu

Kardiologia po Dyplomie
2010; 9 (11): 79

Prof. Krzysztof J. Filipiak, sekretarz Rady Naukowej Kardiologii po Dyplomie (KJF): Szanowny Panie Profesorze, Stefanie. Gratulacje. Jesteś konsultantem wojewódzkim w regionie lubuskim, który wśród polskich województw jest liderem w wielu dziedzinach kardiologii... Medalowe miejsca w angioplastykach i koronografiach na milion mieszkańców to zdecydowanie lepsze pozycje niż np. w Twoim własnym województwie – wielkopolskim (tab. 1, 2). Dlaczego Lubuskie jest tak dobre?

Stefan Grajek (SG): Odpowiedź jest prosta: dobre, ambitne ośrodki, małe, nieprzeciążone województwo – łatwiejszy transport, wypracowane od lat zasady dyżurowania poszczególnych ośrodków, dobra praca ordynatorów oddziałów kardiologicznych w terenie. To wszystko składa się na tzw. kulturę leczenia chorych z ostrym zespołem wieńcowym. Tak nazywam to na własny użytek i takie zjawisko zachodzi w województwie lubuskim.

KJF: Spójrzmy na załączoną przez Ciebie mapkę (ryc. 1). Czy jest jeszcze gdzieś miejsce na nową pracownię kardiologii inwazyjnej w Lubuskiem czy też trzeba protestować przeciwko pomysłom tworzenia kolejnej?

SG: Moim zdaniem nie ma obecnie takiej potrzeby, ale w przyszłości może się to jeszcze zmienić. Nic nie wiadomo.

KJF: To, co zwraca szczególną uwagę w województwie lubuskim, to bardzo duży odsetek pacjentów leczonych inwazyjnie w zawale serca typu STEMI (98%) i NSTEMI (84%). Czy patrząc na ten imponujący odsetek dotyczący leczenia inwazyjnego w STEMI, Ty, zwolennik fibrynolizy przedszpitalnej, nie nabierasz wątpliwości, czy jest na nią jeszcze w Polsce miejsce?

SG: Ten rekordowy wynik to częściowo może rezultat zbierania i prezentacji danych. Moje informacje dotyczą tylko oddziałów kardiologicznych, a nie pozostałych, oddziałów chorób wewnętrznych czy oddziałów ratunkowych. Odsetek chorych z zawałem serca typu STEMI rzeczywiście jest wysoki i to dobrze, ale równie ważny, a może nawet ważniejszy, jest odsetek chorych z zawałem serca typu STEMI, u których PCI jest wykonana do dwóch godzin od początku bólu. Tylko wtedy możemy mówić o optymalnym leczeniu zawału STEMI, a odsetek ten wynosi w naszym kraju około 22-25%, podobnie jest w województwie lubuskim. Nie mam wątpliwości, że fibrynoliza jest potrzebna u bardzo wielu chorych jako leczenie wspomagające leczenie mechaniczne. Jedna metoda nie wyklucza drugiej – wręcz przeciwnie, optymalizuje leczenie STEMI.

KJF: Jak wygląda opieka kardiologiczna w województwie, w którym jesteś konsultantem? Czy tak intensywny rozwój kardiologii inwazyjnej nie będzie prędzej czy później wymuszał ograniczenia liczby procedur kardiologicznych? Czy będzie sens utrzymywać w tym województwie ośrodek kardiologiczny?

SG: Od kilku lat działa bardzo prężny ośrodek kardiologiczny w Nowej Soli. Wykonywanych jest tam coraz więcej zabiegów. Ostatnio Nowa Sól jako jedyny ośrodek w Polsce otrzymała z programu POLKARD fundusze na salę hybrydową. Myślę, że ten jeden ośrodek uzupełni optymalnie potrzeby województwa – więcej nie potrzeba.

KJF: Lubuskie to także lider procedur elektroterapii – stymulatorów, kardiowerterów-defibrylatorów, ablacji.

TABELA 1

Ranking województw w zakresie liczby wykonanych angioplastyk wieńcowych na milion mieszkańców danego województwa w 2009 roku. W połowie tabeli zaznaczono także dane łączne i średnią liczbę angioplastyk na milion mieszkańców w Polsce. Oddzielnie zaznaczono trzy najwyższe i trzy najniższe klasyfikowane w rankingu województwa. Dane na podstawie raportów konsultantów wojewódzkich w dziedzinie kardiologii za 2009 rok.

Angioplastyka w 2009 r.		
Województwo	Liczba angioplastyk	Liczba angioplastyk na milion mieszkańców
Śląskie	16 151	3365
Lubuskie	3074	3046
Kujawsko-pomorskie	6278	3036
Pomorskie	6627	3023
Świętokrzyskie	3782	2965
Opolskie	3073	2916
Dolnośląskie	8272	2857
Mazowieckie	14 087	2698
Polska	101 383	2636
Lubelskie	5402	2499
Podkarpackie	5064	2415
Wielkopolskie	8248	2323
Małopolskie	7141	2193
Łódzkie	5463	2147
Warmińsko-mazurskie	3046	2132
Podlaskie	2438	2025
Zachodniopomorskie	3237	1909

TABELA 2

Ranking województw w zakresie liczby wykonanych koronarografii na milion mieszkańców danego województwa w 2009 roku. W tabeli zaznaczono także dane łączne i średnią liczbę koronarografii na milion mieszkańców w Polsce. Oddzielnie zaznaczono trzy najwyższe i trzy najniższe klasyfikowane w rankingu województwa. Dane na podstawie raportów konsultantów wojewódzkich w dziedzinie kardiologii za 2009 rok.

Koronarografia w 2009 r.		
Województwo	Liczba koronarografii	Liczba koronarografii na milion mieszkańców
Śląskie	27 741	5779
Kujawsko-pomorskie	11 498	5561
Lubuskie	5530	5480
Świętokrzyskie	6906	5414
Dolnośląskie	15 156	5234
Opolskie	5279	5010
Mazowieckie	26 138	5006
Pomorskie	10 568	4820
Wielkopolskie	17 502	4803
Polska	181 283	4714
Lubelskie	9090	4205
Małopolskie	13 537	4157
Podkarpackie	8445	4027
Podlaskie	4838	4018
Łódzkie	9164	3601
Zachodniopomorskie	6088	3590
Warmińsko-mazurskie	4253	2977

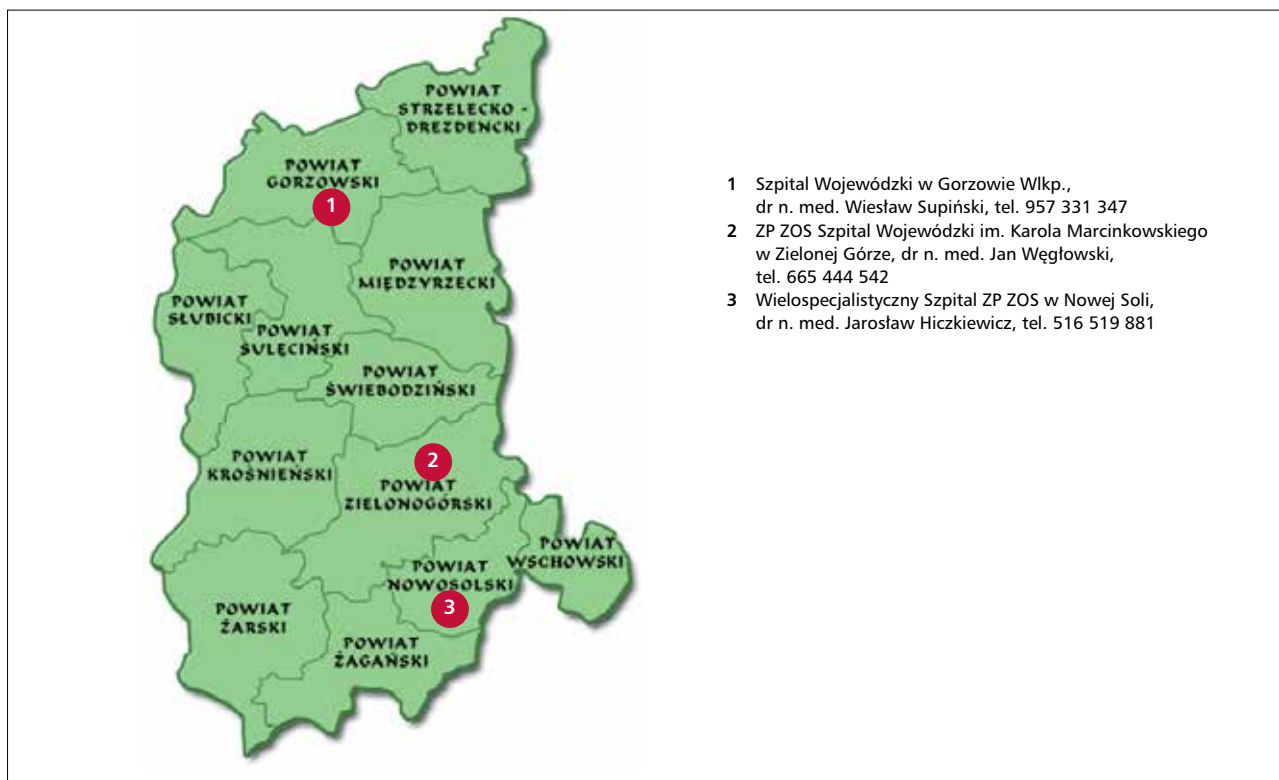
Zwłaszcza liczba 319 ICD na milion mieszkańców (największa w Polsce przy średnim współczynniku dla kraju 137 ICD na milion) robi wrażenie (tab. 3). Jak oni to robią w Lubuskiem?

SG: Powiem krótko: pracują, są ambitni. Myślę, że wewnętrzna konkurencja między tymi trzema ośrodkami (w Gorzowie Wielkopolskim, Nowej Soli i Zielonej Górze) powoduje, że właściwie wydają przyznane przez Narodowy Fundusz Zdrowia środki.

KJF: Jakie są Twoim zdaniem najważniejsze obecne problemy terapii kardiologicznej w województwie lubuskim?

SG: Nie chcę zapeszać, ale jest nieźle. Dofinansowania wymaga ośrodek w Zielonej Górze (potrzebny jest nowy, własny stół hemodynamiczny; obecny jest obsługiwany przez spółkę zewnętrzną), konieczna jest rozbudowa elektrofizjologii w Gorzowie Wielkopolskim. Szpital rehabilitacyjny w Torzymiu sprawia pewien kłopot związany z niską wyceną procedur rehabilitacyjnych przez NFZ. Trzeba jednak coś zrobić w tym zakresie nie w województwie, ale na szczeblu krajowym. Obecna sytuacja grozi bankructwem wysokospecjalistycznej placówki o wieloletniej przeszłości rehabilitacyjnej.

KJF: Stefanie, bardzo dziękuję za wywiad.

RYCINA 1

Mapka województwa lubuskiego z zaznaczonymi ośrodkami hemodynamicznymi działającymi w trybie 24-godzinnym wraz z imieniem i nazwiskiem kierownika ośrodka i telefonami kontaktowymi (przygotowanie – prof. dr hab. n. med. Stefan Grajek).

- 1 Szpital Wojewódzki w Gorzowie Wlkp.,
dr n. med. Wiesław Supiński, tel. 957 331 347
- 2 ZP ZOS Szpital Wojewódzki im. Karola Marcinkowskiego
w Zielonej Górze, dr n. med. Jan Węglowski,
tel. 665 444 542
- 3 Wielospecjalistyczny Szpital ZP ZOS w Nowej Soli,
dr n. med. Jarosław Hiczekiewicz, tel. 516 519 881

ICD – ośrodki i implantacje w 2009 r.			
Województwo	Liczba wszczepionych ICD	Liczba wszczepionych ICD na milion mieszkańców	Ośrodki wszczepiające ICD
Lubuskie	304	319	3
Pomorskie	564	270	6
Wielkopolskie	627	180	11
Opolskie	177	173	3
Mazowieckie	750	162	12
Dolnośląskie	436	161	8
Śląskie	568	138	9
Polska	4886	137	84
Świętokrzyskie	163	129	3
Podlaskie	123	103	2
Lubelskie	171	100	3
Małopolskie	304	100	6
Kujawsko-pomorskie	189	92	6
Zachodniopomorskie	123	92	3
Łódzkie	206	84	3
Warmińsko-mazurskie	83	60	3
Podkarpackie	98	51	3

TABELA 3

Ranking województw w zakresie liczby wszczepionych kardiowerterów-defibrylatorów (ICD) na milion mieszkańców danego województwa w 2009 roku. W tabeli zaznaczono także dane łączne i średnią liczbę wszczepień na milion mieszkańców w Polsce. Oddzielnie zaznaczono trzy najwyższe i trzy najniższe klasyfikowane w rankingu województwa. Dane na podstawie raportów konsultantów wojewódzkich w dziedzinie kardiologii za 2009 rok.